

Aanleiding

Naar schatting heeft bijna één op de vijf huishoudens in Nederland heeft te maken met risicovolle schulden, problematische schulden of zit in een schuldhulpverleningstraject (VNG, 2020). Het grootste deel van deze huishoudens (15,7%), de zogenoemde onzichtbare schuldenaren, maakt geen gebruik van formele schuldhulpverlening. Ook in de gemeente Roosendaal zijn er veel gezinnen met problematische schulden. De meest recente cijfers laten zien dat 3200 huishoudens geregistreerde problematische schulden hebben (CBS, 2018). In 2020 waren er 'slechts' 120 aanmeldingen voor schuldhulpverlening. Dat is zorgwekkend, want dat betekent dat een hele hoop huishoudens niet de ondersteuning krijgen waar zij recht op hebben.

Om mee te kunnen doen in de samenleving is een financieel stabiele situatie een voorwaarde. Daarmee bedoelen we zowel het kunnen voldoen aan de primaire levensbehoeften als het ervaren van financiële rust, zelfs tijdens een schuldregeling. De laatste jaren heeft wetenschappelijk onderzoek aangetoond dat schuldenstress de arbeidsdeelname negatief beïnvloedt¹. Enkel het ervaren van deze stress maakt mensen al minder productief en minder in staat tot het behouden van werk. Om inwoners op adequate wijze hulp en ondersteuning te bieden bij geldzorgen, is het van belang dat vanuit de gemeente brede, laagdrempelige toegang tot integrale schuldhulpverlening wordt geboden. Zo helpen we inwoners met rondkomen en kunnen zij weer schuldenzorgvrij participeren in de samenleving.

Naast het algemene belang van integrale schuldhulpverlening is de aanleiding voor het beleidsplan integrale schuldhulpverlening tweeledig:

1. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening verplicht gemeenten om minstens elke vier jaar een beleidsplan integrale schuldhulpverlening vast te laten stellen door de gemeenteraad;
2. Wetswijzigingen 'verbinden en versterken schuldendomein'.

Wetswijzigingen 'verbinden en versterken schuldendomein'

Er is landelijk aandacht voor schuldenproblematiek. In 2018 is de Brede Schuldenaanpak geïntroduceerd waar alle betrokken partijen, vanuit een gedeeld beeld en dezelfde uitgangspunten, het schuldenbeleid invullen en uitvoeren (VNG, 2020). In die brede aanpak staan als belangrijkste doelen gedefinieerd:

1. Preventie en vroegsignalering;
2. Effectieve schuldhulpverlening;
3. Sociale incasso.

Om invulling te geven aan deze doelen zijn nieuwe wetten en een wetswijziging 'verbinden en versterken schuldendomein' geïntroduceerd:

1. Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);
2. Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbv);
3. Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag;
4. Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags).

Deze wetswijzigingen vormen de kaders voor het beleidsplan.

Beoogd effect

Het beoogde effect van het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2025 is dat inwoners goed kunnen rondkomen en (financieel) zelfredzaam zijn. Dit doen we door in te zetten op het voorkomen, effectief en efficiënt aanpakken en duurzaam oplossen van schulden. We beogen een toename van het aantal inwoners dat schuldhulpverlening weet te vinden (afname onzichtbare schuldenaren) of liever nog: problematische schulden te voorkomen.

Argumenten

¹ Jungmann, N, Wesdorp, P. & Madern, T. (2020) *Stress-sensitief werken in het sociaal domein*. Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum.

1.1. Met het beleidsplan geven we uitvoering aan de landelijke brede schuldenaanpak

Het beleidsplan geeft kaders voor de uitvoering van de wetten in het kader van de landelijke brede schuldenaanpak. Het opnemen van de gewijzigde en ingevoerde wetten en de toespitsing op de lokale situatie hiervan zijn de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het voorgaande beleidsplan. Op deze manier is er in de gemeente Roosendaal een aanpak waarbij we schulden voorkomen, effectief en efficiënt aanpakken en duurzaam oplossen. Hierdoor zijn inwoners beter in staat goed rond te komen en zijn zij (financieel) zelfredzamer.

2.1 De wet verplicht het college om minstens elke vier jaar een beleidsplan integrale schuldhulpverlening vast te laten stellen door de gemeenteraad

Met het vaststellen van het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2025 door de gemeenteraad wordt aan deze wettelijke verplichting voldaan.

Kanttekeningen

1.1 De kosten van de uitvoering van de beleidskaders zijn nog niet geheel inzichtelijk

Echter is door de incidentele middelen vanuit het Rijk, voor de implementatie van de wetten, naar verwachting ruimte binnen het beschikbare budget om uitvoering te geven aan de gestelde speerpunten voor de uitvoeringsagenda.

Financiën

Voor de implementatie van de wetten 'verbinden en versterken' schuldendomein krijgt de gemeente Roosendaal incidenteel €141.918 vanuit het Rijk. Over de financiële consequenties van de uitvoeringsagenda wordt de gemeenteraad apart geïnformeerd door middel van een raadsmededeling. Dit vindt plaats na vaststelling van de uitvoeringsagenda door het college. De vernieuwde aanpak kan naar verwachting binnen het huidige budget worden uitgevoerd. Als dit niet voldoende blijkt te zijn, wordt de gemeenteraad om aanvullende middelen gevraagd.

Communicatie

- De adviesraad sociaal domein is geïnformeerd over de inhoud van het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2025. De adviesraad wordt daarnaast betrokken bij het opstellen van de uitvoeringsagenda;
- Het beleidsplan is in overleg met de uitvoering van schuldhulpverlening en de D6-gemeenten opgesteld;
- Door het vaststellen van de beleidskaders zal de wijze van communiceren naar onze inwoners aangepast en verbeterd moeten worden. Daarnaast verandert de rol van inwoners bij schuldhulpverlening van een informerende naar een controlerende rol. Het opstellen van een communicatieplan voor inwoners wordt onderdeel van de uitvoeringsagenda.

Vervolg

- Voor de uitvoering van de beleidskaders wordt een uitvoeringsagenda 2021-2022 opgesteld. Voor de periode 2023-2025 wordt deze te zijner tijd geactualiseerd. De gemeenteraad wordt hier, na vaststelling door het college, over geïnformeerd middels een raadsmededeling;
- De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd middels een raadsmededeling over de voortgang van het beleidsplan en de uitvoeringsagenda;
- De gemeenteraad wordt na het verstrijken van het beleidsplan geïnformeerd middels een raadsmededeling over de evaluatie van het beleidsplan.

Bijlagen

1. Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2025